

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLI ĞI
Bitkisel Üretim Genel Müdürlü Ğü

GIDANI KORU
SOFRANA SAHİP ÇIK

Sayı : E-21901663-500[609]-3705798

31.12.2020

Konu : 2020 Üretim Yılı Bitkisel Üretim
Desteklemeleri

DAĞITIM YERLERİNE

Bitkisel Üretim Desteklemeleri 2020 üretim yılı uygulamaları; 5/11/2020 tarihli ve 3190 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan "2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar" ve bu Kararın uygulama esaslarını belirleyen 25/11/2020 tarih ve 31315 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2020/31)" ile 30.12.2020 tarih ve 31350 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2020/31)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2020/52)" hükümleri doğrultusunda yürütülmektedir.

Söz konusu mevzuatların titizlikle incelenerek destekleme uygulamalarıyla ilgili olarak aşağıda belirtilen hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir:

1. Tebliğin 24 üncü maddesi birinci fıkrası (şş) bendinde "2019 üretim yılından başlamak üzere, örtüaltı üretimler ve çeltik hariç olmak üzere bir parselde aynı tek yıllık bitki arka arkaya üç kez ekilirse, üçüncü üretim için bu Tebliğde belirtilen destekleme ödemeleri yapılmaz." hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda; "TBS>ÇKS>ÇKS Raporlar 2>Son İki Üretim Yılı Münavebe Bilgileri" raporu kullanımına açılmıştır. Ayrıca çiftçinin işlemlerinin yapıldığı sayfada yer alan "Destekler> Üretim" sekmesinde üç kez arka arkaya aynı tek yıllık bitkinin ekildiği parseller renkli (pembe) olarak gözükmektedir.
2. Uygulama tebliği hükmü gereği münavebe şartına uymayan parsellere destekleme ödemesi yapılmayacağından, pembe renkli parsellere ait destek onayının verilmemesi (destek onay kutucuğunun işaretlenmemesi), sistem tarafından onay verilen desteklemelerde ise destek onay kutularındaki onayların kaldırılması gerekmektedir.
3. Pancar Kayıt Sistemi (PKS), TBS altında entegre olarak çalışmakta ve PKS de pancar kayıtlı alanlar destekleme ekranında görüntülenmektedir. Bu nedenle söz konusu parsellerde farklı ürün beyanı bulunması durumunda; tahkim komisyonu, desteklemeye konu üretimin gerçek olup olmadığı değerlendirilerek ekiliş alanları ile desteklemeden yararlanacak parsellerin belirlenmesi yönünde karar alır.
4. Tebliğin 24 üncü maddesi 1 inci fıkrası (g) bendi; Devlet Su İşleri tarafından yapılan toplulaştırma kapsamında yapılan gelir kaybı ve zarar ziyan ödemelerini kapsamaktadır. Bu çerçevede ÇKS Ana Menü altında Zarar-Ziyan sekmesi düzenlenmiş olup sekme içerisinde yer alan dosyada bulunan ödemelere konu parsel bilgilerine göre destekleme iş ve işlemlerinin yürütülmesi gerekmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : QEDGZZQO

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>

Tarım Havzaları Daire Başkanlığı
Eskişehir Yolu 9. Km. Lodumlu Mevkii 06800 Çankaya/ Ankara
Tel: 0 (312) 258 84 03 Faks:0 (312) 258 84 18 KEP:
tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nejdet ÇAYLAN
Birim Koordinatörü
Telefon No: (312) 258 84 80-
8480

5. Destekleme ödemeleri kapsamında ÇKS den alınmış olan tüm kesin icmal kilitleri Genel Müdürlüğümüz tarafından açılacak olup il müdürlüklerimizce tebliğ değişikliği kapsamında icmal işlemleri yeniden yapılacak ve mevzuatta belirtilen süreler dikkate alınarak askıya çıkılacaktır.
6. Ödemesi gerçekleşmiş olan icmallere ilişkin ise mevzuat değişikliği kapsamında düzenleme yapılarak fark icmalllerinin Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.
7. Mülkiyeti eş veya birinci derece akrabalarına (anne, baba ve çocuk) ait arazilerin Çiftçi Kayıt Sisteminin (ÇKS)'ne kaydını kendi adına yaptıran çiftçilerin, arazi sahipleri adına düzenlenmiş fark ödemesi desteğine esas belgeler (müstahsil makbuzu, fatura vb.) ile desteğe başvurması durumunda; arazi sahiplerinin onaylarının bulunduğu muvafakatname ve ürün satışı, yapan kişinin vukuatlı nüfus kayıt örneği, tüzel kişiliklerde ise yetki belgesi ibraz etmesi istenir ve desteklemeden yararlandırılır.
8. Çiftçiler tarafından ibraz edilen tasiriye faturası, alım satım belgesi ve kanuni defter kayıtları ile ilgili herhangi bir tereddüt olması halinde il/ilçe tahkim komisyonlarında görevli Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcisi tarafından yapılacak değerlendirme sonucuna göre İl/İlçe Müdürlüğü tarafından çiftçinin desteklemeden yararlandırılıp yararlandırılmayacağına karar verilir.
9. Fark Ödemesi Desteklemelerinde; desteğe konu ürün için DİTAP'da sözleşme kaydı bulunan çiftçilerden borsa tescil beyannamesi istenmeyecektir.
10. Fark Ödemesi Desteklemelerinde; lisanslı depolara teslim edilen ürünler için ELÜS belgesi ibraz edilmesi durumunda; alım satım belgesi ve borsa onayı istenmeyecektir.
11. Tebliğin 9 uncu maddesinin onuncu fıkrasının (d) bendinin ikinci alt bendi ve (e) bendi gereği, çiftçiler tarafından ibraz edilen kanuni defterin ilgili sayfasında, desteklemeye esas ürün adı ve miktarının belirtilmesi gerekmektedir. Kanuni defterlerin Tarım Bilgi Sistemi (TBS)'ne kaydı "Kanuni Defter Kayıtları (Tasiriye Faturası)" ve "Kanuni Defter Kayıtları (Alım Satım Belgesi)" veri giriş sayfasından yapılacak olup, fatura tarihi yerine defterin ilgili sayfasının tarihi, fatura numarası yerine defterde yer alan sayfa numarası kayıt edilir.
12. Çiftçiler tarafından ibraz edilen belgenin Elektronik Ürün Senedi (ELÜS) Alım Satım Belgesi olması durumunda "ELÜS (Elektronik Ürün Senedi Alım Satım Belgesi)" sekmesinden, ELÜS Belgesi olması durumunda ise "ELÜS (Elektronik Ürün Senedi)" sekmesinden kaydı yapılır.
13. Dane zeytin ve zeytinyağı fark ödemesi desteği kapsamında; Tebliğin 9 uncu maddesi, onuncu fıkrası kapsamında istenilen belgeleri ibraz edilmesi şartıyla, ÇKS de zeytin (sofralık), zeytin (yağlık), zeytin (muhtelif) şekilde kayıtlı olan alanlar için, dane zeytin ve/veya zeytinyağı fark ödemesi desteğinden yararlandırılır.
14. Sofralık zeytin ve zeytinyağına işlenmek üzere satışı yapılan dane zeytinler, dane zeytin fark ödemesi desteğinden yararlandırılır.
15. Dane zeytin alım satım belgelerinde satışı yapılan dane zeytin miktarı kg olarak belirtilmiş olmalıdır.
16. ÇKS'ye kayıtlı zeytin alanlarında, dane zeytin ve zeytinyağı üretiminin yapılması durumunda her iki destek için de fark ödemesi desteğine başvuru yapılabilir.
17. Tebliğ gereği dane zeytin fark ödemesi desteği son başvuru tarihi 17/5/2021 olup zeytinyağı fark ödemesi desteğinden önce ödeneceğinden öncelikle çiftçilere ait dane zeytin alım satım belgelerinin girişi ve destekleme işlemleri yapılır.
18. Dane zeytin fark ödemesi desteği için ibraz edilen alım satım belge tarihlerinin, il/ilçe tahkim komisyonlarınca belirlenen dane zeytin hasat başlangıç ve bitiş tarihleri arasında olması gerekmektedir.
19. Tasiriye faturaları ve alım satım belgelerinin ilgili Tebliğ hükümlerine uygun olup olmadığının kontrol edilerek teslim alınması gerekmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : QEDGZZQO

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>

Tarım Havzaları Daire Başkanlığı
Eskişehir Yolu 9. Km. Lodumlu Mevkii 06800 Çankaya/ Ankara
Tel: 0 (312) 258 84 03 Faks:0 (312) 258 84 18 KEP:
tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nejet ÇAYLAN
Birim Koordinatörü
Telefon No: (312) 258 84 80-
8480

20. Bu kapsamda; tasiriye faturalarındaki tarihin Tebliğin 6 ncı maddesi, birinci fıkrası, (h) bendi gereğince il/ilçe tahkim komisyonlarınca belirlenen zeytin sıkma başlangıç ve bitiş tarihleri arasında olması gerekmektedir.
21. Üreticiler tarafından ibraz edilen alım satım belgelerinin tarihi, üreticiye ait en erken tarihli tasiriye faturasının tarihi ile aynı veya daha sonraki bir tarihte düzenlenmiş olmak zorundadır.
22. Tasiriye faturasında zeytinyağı miktarının kg olarak belirtilmiş olması gerekmektedir. Zeytinyağı miktarının lt, teneke, kutu, şişe, varil, bidon vb. şekilde belirtilmiş olan tasiriye faturalarının kabul edilmemesi ve sisteme siktirılan zeytin miktarının değil, elde edilen zeytinyağı miktarının kg olarak girilmesine dikkat edilmelidir.
23. Zeytin sıkma tesisi aynı zamanda çiftçi olan gerçek veya tüzel kişiliğe ait ve tasiriye faturasının düzenlenemediği durumda; destekleme ödemesi, tebliğin 9 uncu maddesi, 10 uncu fıkrası, (d) bendi, 2 inci alt bendine göre düzenlenen belge ile gerçekleştirilir.
24. Üreticiler tarafından il/ilçe müdürlüğüne ibraz edilen elektronik ortamda düzenlenmiş olan e-arşiv tasiriye (siktirme) faturalarında "işletmeye getirilen zeytin" ve "elde edilen yağ" miktarlarının faturanın "Not Bölümünde" açıklama yapılmak suretiyle yazılmış olması durumunda da bu faturalar kabul edilir ve desteklemeden yararlandırılır.
25. Hububat Baklagil Fark Ödemesi Desteği ile Dane Mısır Fark Ödemesi Desteği birleştirilmiş olup "Hububat, Baklagil ve Dane Mısır Fark Ödemesi Desteği" adı ile tek bir icmal alınacaktır.
26. TBS' den alınan İcmal-3' te, ödemesi yapılan ve yapılmayan ilçelerin aynı anda yer alması durumunda, ödeme yapılan ilçe isimlerinin tablodan silinerek, sadece ödeme yapılacak ilçeye ait bilgilerin yer aldığı İcmal-3 listesi Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.
27. Askı icmalı sonucunda veya sehven alınan kesin icmal sonucu kilitlenen sistemin kilit açılma talepleri; il/ilçe ismi ile birlikte sistemde tanımlanmış destek adının (örneğin 2020 üretim yılı Hububat, Baklagil ve Dane Mısır Fark Ödemesi Desteği) belirtilerek ÇKS İl Sistem Sorumluları tarafından kendilerine tanımlanan resmi e-posta adresinden "arip_destek@tarimorman.gov.tr" adresine iletilmelidir.
28. Askıya icmal-1' de yer alan "Desteye Tabi Üretim Miktarı" sütununun silinerek çıkılması gerekmektedir.
29. İcmallerin Tebliğ ekinde yer alan "DESTEK UYGULAMA TAKVİMİ (EK-2)" ve Tebliğin 23 üncü maddesi 1inci fıkrasında yer alan "...Askı süresi ve askı süresinin bitimini takip eden beş iş günü ..." sürelerine azami titizlik gösterilmelidir.
30. Ödemeye ilişkin icmal-3' ler İl Müdürlüğünce düzenleyen, kontrol eden, onaylayan şekilde elektronik imza (e-imza) ile imzalanarak Bakanlığımıza gönderilecektir.
31. Normal ödemeler tamamlandıktan sonra tespit edilen idari kaynaklı hata olması halinde sistem düzeltmelerinin yapılabilmesi ve icmal oluşturulabilmesi için, BÜGEM' den resmi yazı ile sistem kilidi açılması talep edilmelidir.
32. Destekleme ödemesi yapıldıktan sonra, herhangi bir sebeple çiftçinin ÇKS'ye kayıtlı bilgilerinin silinmesi; çiftçilerin eksi icmallere çıkmamasına veya mükerrer ödeme ile kamu zararı oluşmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle desteklemeden yararlanan çiftçilere ait kayıtlar silinmemeli, sadece destekler bölümde yer alan destek çentikleri kaldırılmalıdır.
33. Çiftçilerin çeşitli sebeplerle desteğini iade etmeleri durumunda; geri ödemeye ait tahsilat belgesinde çiftçinin adı soyadı, T.C. kimlik numarası, destek adı ve yılının açık olarak yer alması gerekmektedir.
34. İlama bağlı borç ödemelerinde ve yürütmenin durdurulmasına/yapılan işlemin iptaline ilişkin ödemelerde; Tebliğin 26 ncı maddesinin 13 üncü fıkrasında belirtilen belgelerle birlikte davacının IBAN numarasını gösteren belgenin Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, 2014 ve sonrası yıllar için TBS' de kayıtlı gerçek/tüzel kişilerin, "Detay"/"Dilekçeler" sekmesinden

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Do rulama Kodu : QEDGZZQO

Belge Do rulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>

Tarım Havzaları Daire Başkanlığı
Eski ehir Yolu 9. Km. Lodumlu Mevkii 06800 Çankaya/ Ankara
Tel: 0 (312) 258 84 03 Faks:0 (312) 258 84 18 KEP:
tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nejet ÇAYLAN
Birim Koordinatörü
Telefon No: (312) 258 84 80-
8480

mahkeme kararına konu üretim yılı seçilerek işlenmesi ve menüden "Davacı Listesi" sekmesine; mahkeme kararında yer alan bilgiler ve ödemeye esas tutarın kayıt edilerek ödenmek üzere Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

35. Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu Desteği gençleştirme budamasında; gövdenin toprak seviyesinden veya aşu noktası üzerinden kesilmesi, gövdenin üzerindeki ana dalların tamamının kabaklama şeklinde kesilmesi, gövdenin üzerindeki ana dallardan bir veya bir kaçının aşu noktasının 20- 30 cm üzerinden kesilmesi gibi şekillerde uygulanmakta olup, tespitlerde bu hususlar dikkate alınacaktır.
36. Gençleştirme budaması yapılacak alanların tespitinde; hesaplama parselin tamamındaki ağaç sayısına oranlamak suretiyle yapılmayacak, parseldeki her bir dekar alan ayrı ayrı değerlendirilecek, her bir dekar alanda gençleştirme budamasına ihtiyaç duyulan ağaç veya ağaçlar yerinde tespit edilecektir.
37. Uygulama Tebliği Ek-28' de yer alan "Geleneksel Zeytin Bahçesi Gençleştirme Budaması Sonrası Kontrol Tutanağı" formu iki teknik eleman tarafından Ek-27 No' lu form ile birlikte yerinde kontrol yapılarak doldurulacak, gençleştirme budaması dışındaki şekil ve verim budamaları dikkate alınmayacak, bu şekilde budanan ağaçlar budama yapılan ağaç sayısına dahil edilmeyecek ve her bir parsel için yerinde yapılacak kontrol sonucunda budama yapılan ağaç sayısı ayrı ayrı tespit edilerek Ek-28 No' lu forma işlenecektir.
38. Ek- 27 No' lu formda yer alan "Gençleştirme Budaması Yapılması Gereken Ağaç Sayısı" ndan az ya da fazla sayıda ağacın gençleştirme budaması yapıldığının veya gençleştirme budamasından farklı (şekil, verim) bir budamanın yapıldığının yerinde tespit edilmesi durumunda; az sayıda ağaç budanmış veya gençleştirme budamasından farklı (şekil, verim) bir budama yapılmış ise eksik veya farklı budama yapılan ağaç/ağaçların bulunduğu alan miktarı, Ek-27 No' lu formda yer alan "Gençleştirme Budaması Yapılacak Alan" miktarından çıkarılarak Ek-28 No' lu formun "Gençleştirme Budaması Yapılan Alan" bölümüne işlenecektir. Fazla sayıda ağaç budanmış ise fazla budanan ağaç miktarı dikkate alınmayacaktır.
39. Ek 28 No'lu form doldurulurken budanan alanın zeytinlik tapu hisse alanının en az 1/5'i kadar olması şartı kontrol edilecektir. Eksik budama yapılmış ve destek dışı kalma durumu olması halinde üreticinin eksik kalan kısmı bir hafta içerisinde tamamlaması istenecek ve sonrasında yerinde kontrol yapılarak Ek 28 No'lu form doldurulacaktır.
40. Budama sonrası yapılacak kontrol sonucunda düzenlenen Ek- 28 No' lu forma yapılacak itirazlara karşı dayanak oluşturması açısından GPS ile koordinat alma, kroki çizimi, fotoğraf çekimi vb. yöntemler kullanılabilir. Bu durum, ayrıca hazırlanacak bir gözlem tutanağına işlenecek, iki teknik eleman, muhtar ve üretici tarafından imzalanarak Ek-28 No'lu forma eklenecektir.
41. Mazot ve Gübre desteklemesi kapsamında; sistemde hasat tarihi esas alınarak kira, muvafakatname ve tahsis gibi kullanım süreleri ÇKS Yönetmeliği ekinde yer alan belgelerle belirlenmiş parseller için kullanım süresi bitiş tarihi hasattan önce son bulan parsellere mazot ve gübre destekleme ödemesi yapılmayacaktır. Sistemde bu kapsamda olan parsellerle ilgili raporlama mevcut olup, çiftçi mağduriyetinin önlenmesi için askı icmalleri ile birlikte söz konusu raporla ilgili olarak çiftçilerin bilgilendirilmesi gerekmektedir.
42. ÇKS kaydını yaptırdıktan sonra vefat eden üreticilere varisleri tarafından herhangi bir ek müracaat olmadan vefat eden çiftçi adına ödeme yapılacaktır.
43. Özel mülkiyet statüsünde olup da tapu kayıtlarında vasfı çayır-mera ve otlakiye olan parseller üzerinde tarımsal üretim kaynaklarını (toprak işleme, gübreleme, ilaçlama, sulama v.b) fiilen kullanmadan bitkisel ürünlerin üretilmesi veya yetiştirilmesi durumunda bu parseller için destekleme ödemesi yapılmayacaktır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : QEDGZZQO

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>

Tarım Havzaları Daire Başkanlığı
Eski Ehir Yolu 9. Km. Lodumlu Mevkii 06800 Çankaya/ Ankara
Tel: 0 (312) 258 84 03 Faks:0 (312) 258 84 18 KEP:
tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nejet ÇAYLAN
Birim Koordinatörü
Telefon No: (312) 258 84 80-
8480

44. Yem bitkisi amaçlı olarak ekiliş ve başvurusu yapıp, Yem Bitkileri desteklemesinden faydalandırılmayan parseller, bitkisel üretim faaliyetinin yapıldığının tespiti halinde mazot ve gübre desteklemesinden faydalanacaktır.

Bitkisel Üretim Destekleme uygulamalarının, kamu zararı ile üretici mağduriyetlerine sebebiyet verilmeyecek şekilde belirtilen hususlar ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda değerlendirilerek yürütülmesi, sivil toplum kuruluşları, köy/mahalle muhtarlıkları ve yerel basın aracılığıyla üreticilere duyurulması konusunda gereğinin yapılmasını önemle rica ederim.

Dr. Mehmet HASDEMİR
Bakan a.
Genel Müdür V.

Dağıtım:

81 İl Müdürlüğüne

Belge Doğrulama Kodu : QEDGZZQO

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>

Tarım Havzaları Dairesi Başkanlığı
Eskişehir Yolu 9. Km. Lodumlu Mevkii 06800 Çankaya/ Ankara
Tel: 0 (312) 258 84 03 Faks:0 (312) 258 84 18 KEP:
tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nejdet ÇAYLAN
Birim Koordinatörü
Telefon No:(312) 258 84 80-
8480

